Rok Vty Nr. 11. Kraków, dnia 31 Lipca. Rok 1877.

Wychodzi w Krakowie co tydzień przez czas pory zdrojowo-kąpielowéj.

Biuro Redakcyi i Administracyi W KRYNICY w c. k. Zakładzie Zdrojowym.

Prenumeratę miejscową przyjmuje Administracya „Czasu" w Krakowie, gdzie także dostać można pojedynczych Numerów „Krynicy."

KRYNICA

Tygodnik poświęcony ojczystym Zakładom zdrojowo-kąpielnym.

Redaktor

Dr. MICHAŁ ZIELENIEWSKI

Lekarz Rządowy c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Prenumerata wynosi

w Krakowie na miejscu 1 złr.
w Monarchii austryacko-węgierskiéj z przesyłką pocztową . . . . . 1 złr. 20 c.

Numer pojedynczy . . . — 6 „

Należytość za prenumeratę lub za umieszczenie ogłoszeń odsyłać należy franco do Biura Administracyi.

O BOROWINIE LEKARSKIÉJ

z poglądem na

KĄPIELE BOROWINOWE

udzielane w Krynicy,

skreślił

Dr. Zieleniewski.

(Ciąg dalszy).

Geograficzne rozszerzenie torfowisk.

Niepodobna nam wyliczać tutaj wszystkich miejscowości w torfowiska bogatych. Ogromne obszary ziemi, na krocie tysięcy mórg, zajmują torfowiska na powierzchni saméj tylko Europy. Znajdują się torfowiska: w Anglii, Szwecyi, Danii, Prusach, Kurlandyi, w Holsztynie, w Hanowerskiém, po bardzo wielu miejscach w Niemczech, we Francyi, a mianowicie w Pikardyi, w bardzo wielu miejscowościach Ces. Rosyjskiego i w Szwajcaryi.

Zdaniem Tatomira *) główne torfowiska w ziemiach polskich zajmują rozległe obszary: 1) w dolinie naddniestrzańskiéj, 2) w okolicach Lwowa, 3) w dolinie nadwiślańskiéj, tudzież 4) w kotlinie Bugu, gdzie je pokrywają często zaspy piaskowe. Nawet pod wodami mamy przykłady pokładów torfu, czego dowodzi „Czarny Staw" w Tatrach, który otrzymał tę nazwę od torfowego dna, nadającego ponurą barwę jego wodom, rozlanym o 500 stóp wyżéj nad powierzchnią Morskiego Oka. Wszakże nie brakuje torfowisk i w dolinie Nowotarskiéj, przełożonych składem powalonych drzew, jakie widzimy około Ludzimierza. Według Rehmanna (l. c. s. 289) dolina Nowotarska obfituje nadzwyczaj w żywe jeszcze torfowiska. W zachodniéj jéj części zajmują one ogromne obszary i znane są pod nazwiskiem *borów* albo *pustaci*; cała okolica między Pod-Czerwoném, Koniówką, Czarnym Dunajcem i Długopolem jest jedném wielkiém torfowiskiem, na wszystkich stopniach rozwoju swego, pod wszystkiemi możebnemi postaciami. Łąki i pastwiska tutejsze przechodzą nieznacznie w torfowiska właściwe. Całe to torfowisko (prawdopodobnie największe ze wszystkich istniejących w Galicyi), nadzwyczaj wiele przedstawia rozmaitości. Obok płonnéj, nagiéj ziemi, znajdziesz tutaj moczar głęboki na 6 stóp, zawalony poduszkami mchów i traw, pomiędzy którémi rosną porosty i torfowce, obok nieprzebytych zarośli sosny karłowatéj, zielone łąki, a znowu daléj gromady sosny zwyczajnéj. Sam środek tutejszego torfowiska zalany jest wodą, w latach mokrych niedostępny i w ogóle mało znany. Całe tutejsze torfowisko jest widocznie podniesione nad otaczający je poziom, a podniesienie to w ogóle niejednakowe, w kilku punktach dochodzi do 9 stóp. Co się tyczy samego torfu, znajduje się go tutaj kilka gatunków, co zależy od miejsca i roślin w skład jego przeważnie wchodzących, a nawet jeden i ten sam pokład w różnych wysokościach różne okazuje własności.

(C. d. n.)

*) Tatomir L. Skarbniczka dziej. i rzeczy polskich. T. I. Fizyczna geografia Polski. Lwów 1863. s. 117.

ROZMAITOŚCI.

GŁOS KRAJOWÉJ RADY ZDROWIA

O NASZYCH ZDROJOWISKACH.

Sprawozdanie

Prf. Dra Czyżewicza.

(Dokończenie).

„W drugim rzędzie stoi obfita i doskonała solanka jodowo-bromowa w Rabce, z 446 gośćmi. Zakład będący dopiero we wzroście, odległy od Krakowa mil 8, przy drodze murowanéj. Niestety i tu podnieść należy, że właściciel jego pomimo możności, za mało dba o podźwignięcie zakładu, ze szkodą własną a również i kraju. Bardzo to bowiem cenny zdrój, do rzadkich należący i wart znacznie większych wkładów, jak otrzymuje.

„Daléj idzie wyborna szczawa żelezista w Żegestowie z 404 gośćmi. Zakład mały między dwoma górami, uroczo nad Popradem położony. Niebawem otrzyma stacyę kolei żelaznéj, co ułatwi komunikacyę i do jego wzrostu się przyczyni. Miejscowość atoli jest tego rodzaju, że rozszerzanie się zakładu bardzo jest utrudnione i wymaga wkładów olbrzymich. Prócz tego mały Żegiestów znieść musi kon-

kurencyę o dwie mil odległéj, co do składu chemicznego podobnéj Krynicy, rozporządzającéj większemi zasobami. Dlatego podnosi się powoli i dużo jeszcze wymaga pracy i kapitałów.

„Reszta zdrojów ma więcéj znaczenie lokalne. Są to małe zakłady, z których najlepsze urządzenie posiadają o mile od Krakowa odległe Swoszowice.

„Ważném także nam się wydaje zestawienie dat co do rozsyłki wody mineralnéj. Pierwsze miejsce zajmuje tu Szczawnica z ilością 60.000 flaszek, która względnie do r. 1873 o 40.000 flaszek spaść miała? Krynica 45.000 flaszek; Iwonicz 43.000 flaszek; Żegestów forsujący w rozsyłkę wody z 40.000 flaszek. Prócz tego rozesłał Iwonicz 27 centnarów soli jodowéj.

„W ogóle rok 1874 był dla zdrojowisk galicyjskich pomyślnym, wykazuje bowiem prawie wszędzie znaczne powiększenie ilości gości, największe zaś w Krynicy obejmujące aż 1179 osób."

WSPÓŁCZESNY RUCH GOŚCI
w zdrojowiskach krajowych.

			osób
W Ciechocinku	od otwarcia Zakładu do	14 Lipca	1745.
W Iwoniczu	„ „ „ „	20 „	1240.
W Krynicy	„ „ „ „	24 Lipca	1606.
W Lubieniu	„ „ „ „	30 Czerw.	219.
W Rabce	„ „ „ „	19 Lipca	389.
W Szczawnicy	„ „ „ „	7 Lipca	1438.
W Swoszowicach	„ „ „	5 „	87.

KORESPONDENCYE ZE ZDROJOWISK KRAJOWYCH.

Ruch do Krynicy pociągami spacerowemi.

Krynica 24 Lipca.

Z przyjemnością zaznaczyć wypada, że ruch osób, korzystających z otwartych od 20 Maja b. r. do Krynicy pociągów spacerowych, z każdą Niedzielą znacznie wzrasta. Przyczynia się wprawdzie niemało do tego z jednéj strony sprzyjająca pogoda, z drugiéj niezwykle liczny w tym roku napływ gości, dla poratowania zdrowia tu przybyłych. Wszakże porównywując z dawnemi laty tegoroczną liczbę osób, które jedynie dla zwiedzenia naszego Zakładu nie pomijają tak łatwéj a taniéj sposobności, jaką właśnie nastręczają pociągi spacerowe; łatwo spostrzegamy, że Krynica skutecznością swych zdrojów nietylko umiała sobie już wywalczyć powszechne uznanie, ale co więcéj niemal z każdym rokiem rozbudza ciekawość ku sobie w szerszych kołach publiczności. Potwierdzają to następne cyfry, zestawione tu według urzędowych wykazów. I tak przybyło do stacyi Muszyna-Krynica pociągiem spacerowym:

Na dniu	**3**	**Czerwca**	b. r. **osób**	**38.**
„ „	**10**	„	„ „ „	**42.**
„ „	**17**	„	„ „ „	**47.**
„ „	**24**	„	„ „ „	**53.**
„ „	**1**	**Lipca**	„ „ „	**66.**
„ „	**8**	„	„ „ „	**72.**
„ „	**15**	„	„ „ „	**102.**
„ „	**22**	„	„ „ „	**62.**

* * *

Ciechocinek 20 Lipca. Zdrojowisko tutejsze udzieliło r. b. dotychczas kąpieli mineralnych ogółem 33728; a w téj liczbie bezpłatnie 5123

* * *

Iwonicz d. 23 Lipca. Tutejszy Zakład zdrojowy udzielił dotychczas kąpiel mineralnych 18000.

* * *

Główny Redaktor *Dr. Michał Zieleniewski.*
Redaktor odpowiedzialny *Józef Łakociński.*

VIII. LISTA GOŚCI
przybyłych do c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy
od dnia 17 do 24 Lipca 1877 r.

717.	Rabinowicz Regina, żona urzęd. z fam. i sługą z Warszawy	osób	5	przybył	14	Lipca	u Schwarza.
718.	Mossor Kamila, żona prokuratora państwa z Rzeszowa	„	1	„	14	„	w Łazienkach Nr. 3.
719.	Bielańska Olga, żona adwokata z Sanoka	„	1	„	14	„	w hotelu Seiferta.
720.	Rochwerger Mirla, kupcowa z Chrzanowa	„	1	„	15	„	pod Łososiem.
721.	Landau Ester, „ „	„	1	„	15	„	„ „
722.	Czaplińska Katarzyna, żona naucz. z córką z Wilczyska	„	2	„	16	„	u P. Horoszczaka.
723.	Klotz Józefa, żona adwokata z Piotrkowa (Kr. Pol.)	„	1	„	16	„	pod Kurkiem.
724.	Fuchs Katarzyna, żona kupca z córką z Krakowa	„	2	„	16	„	w Hotelu Seiferta.

725.	Sawicka Izydora, żona inspek. szpit. kraj. z córką i sł. ze Lwowa	osób	3	przybył	17	Lipca	pod Cisem.
726.	Parvi Marya, nauczycielka z Krakowa	„	1	„	17	„	pod Strzelcem.
727.	Mejer Kazimierz, adwokat z żoną z Warszawy	„	2	„	17	„	u Nitribitta.
728.	Dr. Pedenkowski Marcelli, lekarz szpit. miejs. z Rzeszowa	„	1	„	17	„	pod Cisem.
729.	Turowski Henryk, adwokat z fam. i służ. z Warszawy	„	5	„	17	„	u Krumholza.
730.	Liedtke Aleksander, obywat. z żoną i córką z Warszawy	„	3	„	17	„	w hotelu Seiferta.
731.	Deitelbaum Malke, kupcowa z sługą ze Zbaraża	„	2	„	18	„	pod Kanarkiem.
732.	Kalb Feige, kupcowa z Niebylca	„	1	„	18	„	u Sal. Brauna.
733.	Hołyńska Marya, żona c. k. Starosty z Teresą Harlakiewicz, dzieckiem i sługą	„	4	„	18	„	pod Pogonią.
734.	Krajewski Benjamin, obywatel z Warszawy	„	1	„	18	„	u Eisa.
735.	Gross Rudolf, kupiec z Wadowic	„	1	„	18	„	u Ogrodnika.
736.	Chmurska Julia, właś. realn. z familią z Krakowa	„	3	„	18	„	u Lorczaka.
737.	Kurkiewicz Apolonia, obyw. z córką i służącą z Krakowa	„	3	„	18	„	u Cizika.
738.	Stössler Anna, żona zarządcy z familią i sług. z Brzostka	„	6	„	16	„	u J. Kamińskiego.
739.	Jakowetz Sabina, żona agenta z Czerniowiec	„	1	„	17	„	w Hotelu Warszawskim.
740.	Witowski Miłosław, właś. dóbr z Król. Polsk.	„	1	„	17	„	pod Zamkiem Nr. 17. 18.
741.	Lenartowicz Michał, notaryusz z żoną z Horodenki	„	2	„	18	„	w Hotelu Warszawskim.
742.	Ciołkowska Marya, obywat. z córkami z Król. Polskiego	„	4	„	18	„	pod Morskiem Okiem.
743.	Altbach Debora, kupcowa z Borysławia	„	1	„	18	„	u Krumholza.
744.	Taub Malke, „ „	„	1	„	18	„	„ „
745.	Klaar Chane, „ z Chorostkowa	„	1	„	18	„	„ „
746.	Pinneles Biti, „ z Tarnopola	„	1	„	18	„	„ „
747.	Hochberg Samuel, kupiec z Rosyi	„	1	„	18	„	„ „
748.	Lapiowker Perl, kupcowa z Kamionki Strumiłowéj	„	1	„	18	„	„ „
749.	Braf Gitla, „ z Tuchowa	„	1	„	18	„	„ „
750.	Goldflus „ ze Zwiernika	„	1	„	18	„	„ „
751.	Adler Teodora, „ z Pilzna	„	1	„	18	„	„ „
752.	Eckstein Jetti, „ z Tyczyna	„	1	„	18	„	„ „
753.	Liber Taube, „ z Błażowa	„	1	„	18	„	„ „
754.	Einhorn Laje, „ z Grzędowa	„	1	„	18	„	„ „
755.	Nussbaum Sara, „ z „	„	1	„	18	„	„ „
756.	Unger Sara, „ ze Strzyżowa	„	1	„	18	„	„ „
757.	Maszewska Teresa, żona aptekarza z synem i Klemensem Lukschandlem z Przemyśla	„	3	„	18	„	pod Góralem.
758.	Plachocki Emanuel, przedsiębiorca z familią z Krakowa	„	5	„	18	„	u Wantucha.
759.	Stumer Edward, radca stanu z Warszawy	„	1	„	18	„	pod Zamkiem. Nr. 11.
760.	Kotelska Marya, żona radcy z familią z Piotrkowa (K. P.)	„	3	„	18	„	w Hotelu Warszawskim.
761.	Humnicki Jan Ludwik, rządca dóbr z Mogielnicy	„	1	„	18	„	„ „
762.	Silberberg Salomea, żona fabrykanta z córką z Warszawy	„	2	„	18	„	pod Orłem N. 10.
763.	Brzeska Marya, żona rejenta z Krakowa	„	1	„	19	„	pod Kosynierem.
764.	Bobrownicki Władysław, wł. dóbr ze służącym ze Staromieścia	„	2	„	19	„	u Nitribitta.
765.	Berliner Chajm Majer, kupiec z Lublina	„	1	„	19	„	pod Kanarkiem.
766.	Ades Feige, kupcowa ze Strzyżowa	„	1	„	19	„	„ „
767.	Dr. Samolewicz Zygmunt, dyrektor gimn. ze Lwowa	„	1	„	19	„	„ Topolami N. 8.
768.	Hr. Miączyński Józef, właś. dóbr z Palikrowa	„	1	„	19	„	u Warnickiego.
769.	Tokarzewska Salomea, żona oficyalisty z Buska	„	1	„	19	„	„ „
770.	Czyczajczuk Amalia, żona urzędnika z Bolesł. Brzęca	„	2	„	19	„	u Frenzla.
771.	Stenzel Edward, aptekarz z Kołomyi	„	1	„	19	„	w hotelu Krakowskim.
772.	Masłowska Florencya, obyw. z córką z Krakowa	„	2	„	19	„	pod Zegarem.
773.	Barachiewicz Zofia, obywat. z dzieckiem z Warszawy	„	2	„	19	„	pod Pogonią.
774.	Rzeszotarska Marya, obyw. ze sługą z Warszawy	„	2	„	19	„	„ „
775.	Grüntzhöndler Frime, kupcowa „	„	1	„	15	„	pod Łososiem.
776.	Lichtenbaum Feige, „ „	„	1	„	15	„	„ „
777.	Horbowski Mieczysław, artysta opery „	„	1	„	20	„	w Hotelu Krakowskim.
778.	Jagmin Leontyna, obywatelka z Litwy	„	1	„	18	„	„ „ „
779.	Ringel Reizel, kupcowa z Borysławia	„	1	„	19	„	pod Kanarkiem.
780.	Tyles Kaile, „ z Krakowa	„	1	„	19	„	„ „
781.	Nowicki Franciszek, prof. gimn. z familią z Bochni	„	3	„	20	„	pod Góralem.
782.	Waydowska Helena, żona kapitana z fam. i sługą ze Lwowa	„	4	„	20	„	„ „
783.	Linda Julia, przeł. zakładu wych. z siostrą z Płocka (K. P.)	„	2	„	20	„	„ „

784. Rościszewska Cecylia, obyw. z Kr. Pols.	osób	1	przybył	20	Lipca	pod Góralem.
785. Haszczyc Antoni, Dr. Med. z Przemyśla	„	1	„	20	„	pod Cisem.
786. Bornstein Rose, kupcowa z Bielin	„	1	„	20	„	u Frenzla.
787. Sisales Rebeka, „ „	„	1	„	20	„	„ „
788. Gutman Jakób, właśc. realn. z Kęt	„	1	„	20	„	u Ogrodnika.
789. Bühn Antoni, urzędnik telegr. z żoną z Tarnowa	„	2	„	20	„	pod Zamkiem Nr. 8, 9.
790. Kräler Teodora, obyw. z fam. i służącą ze Lwowa	„	5	„	20	„	w Hotelu Warszawskim.
791. Wróblewski Ignacy, profesor emer. z Warszawy	„	1	„	21	„	pod Pogonią.
792. Matusińska Stanisława, żona budow. z M. Wałecką z Krakowa	„	2	„	22	„	„ „
793. Margulies Anna, kupcowa z familią z Warszawy	„	3	„	18	„	u Braunfelda.
794. Rabinowicz Anna, żona blacharza z synem i sł. z Krakowa	„	3	„	20	„	u Schwarza.
795. Waszkiewicz Marya, żona urzęd. skarb. z fam. i sł. z Krakowa	„	4	„	20	„	pod Szwajcarem.
796. Rodzina Antoni, czeladnik szewski z Bochni	„	1	„	21	„	u Müllera.
797. Ksiądz Jan Dobrowolski z Krakowa	„	1	„	21	„	pod Kurkiem.
798. Brecany Bronisława, żona inż. kol. z fam. i sługą z Rzeszowa	„	4	„	22	„	u Schwarza.
799. Kreczyński Błażéj, właś. realn. z familią z Warszawy	„	4	„	22	„	„ „
800. Górska Izabela, obyw. z córką ze Lwowa	„	2	„	22	„	„ „
801. Niemirycz Marya, właś. dóbr z Zofią i Ewą Lekczyńskiemi z Ostowiec (Król. Polsk.)	„	3	„	22	„	w Hotelu Warszawskim.
802. Wędrychowski Zdzisław, wł. dóbr z fam. z Król. Polsk.	„	3	„	22	„	„ „ „
803. Donhäuser Stanisława, żona budow. z fam. z Krakowa	„	4	„	22	„	„ „ „
804. Münz Izrael, profesor z żoną z Tarnowa	„	2	„	22	„	u Röslera.
805. Holländer Hene, żona dzierżawcy ze Stryja	„	1	„	22	„	u Vogla.
806. Gwizdz Jan, czeladnik krawiecki z Now. Sącza	„	1	„	10	„	u Nawrockiego.
807. Sochaczewska Dinna, kupcowa z Warszawy	„	1	„	20	„	u Braunfelda.
808. Darowski Adam, właś. dóbr z bratem z Krakowa	„	2	„	23	„	pod Kominiarzem.
809. Bogdani Bronisława, wł. dóbr z Wilanowic	„	1	„	23	„	pod Bocianem.
810. Ehrensaal Fani, kupcowa z córką z Jarosława	„	2	„	22	„	u Schwarza.
811. Rauch Fani, „ z familią „	„	4	„	22	„	„ „
812. Skrzyńska Tekla, żona Wiceprezesa Rady pow. z familią i służącymi z Wronowic	„	5	„	22	„	pod Topolami Nr. 7.
813. Smolak Jan Antoni, urzęd. banku z żoną z Warszawy	„	2	„	23	„	pod Kurkiem.
814. Tyrkalska Walerya, obyw. z matką M. Juszczyńską z Krakowa	„	2	„	23	„	pod Litwinką.
815. Miniewska Wiktorya, właś. dóbr. z Krakowa	„	1	„	23	„	„ „
816. Stadnicka Aleksandra, obyw. z wnuczkami Maryą i Aleksandrą Bzowskiemi i sługą z Bruśnika	„	4	„	23	„	pod Jarząbkiem.
817. Iwański Antoni, technik z Krakowa	„	1	„	23	„	pod Góralem.
818. Kasperowski Gerson, kupiec z Warszawy	„	1	„	23	„	u S. Schwarza.
819. Gawroński Wiktor, właś. dóbr z Warszawy	„	1	„	22	„	w Hotelu Seiferta.
820. Samborska Klementyna, żona urz. z synem z Warszawy	„	2	„	22	„	„ „ „
821. Hr. Męcińska Helena, wł. d., z Ewą Chłopicką z Partyni (Gal.)	„	2	„	22	„	„ „ „
822. Kirchmayer Natalia, obyw. z córką z Krakowa	„	2	„	22	„	„ „ „
823. Urbański Jan, właś. dóbr z żoną i sługą z Podębic	„	3	„	23	„	„ „ „
824. Limanowska Wiktorya, żona inż. z 2 dziećmi i sł. ze Złoczowa	„	4	„	24	„	pod Bocianem.
825. Exner Julia, nauczycielka ze Złoczowa	„	1	„	24	„	„ „
826. Kopczyński Emilian, naucz. z żoną i 2 dziećmi z Warszawy	„	4	„	23	„	u Michałowskiego.
827. Torshe Eugenia, naucz. ze Lwowa	„	1	„	23	„	pod Litwinką.
828. Zins Majer, kupiec z Sieniawy	„	1	„	24	„	u Röslera.
829. Halberstam Huskel, rabin z Now. Sacza	„	1	„	18	„	u F. Szkwarty.
830. Uiberle Eugenia, córka urzędn. z siostrą z Now. Sącza	„	2	„	23	„	pod Sobieskim.

Razem rodzin 114 czyli 220 osób.

Pozostało z poprzedniéj listy „ 716 „ 1386 „

Od otwarcia Zakładu było razem rodzin 830 czyli 1606 osób.

Odjechali ze Zakładu do dnia 24 Lipca 1877 r.

10. Hr. Lanckoroński z Wielogłów	mieszkający	pod Szwajcarem Nr. 5, 6.	odjechał	18	Lipca
11. Zdański Ludwik, Radca sąd. z N. Sącza	„	„ „ „ 7.	„	18	„
12. Hosz Teodozya, żona notaryusza z N. Targu	„	„ Zamkiem Nr. 3.	„	18	„
13. Brozik Franciszka, żona burm. z Wadowic	„	„ „ „ 1, 2.	„	18	„
14. Zielińska, żona adwokata z Nowego Sącza	„	pod Topolami Nr. 7.	„	27	„
15. Wolański Adam, obywatel z Wołynia	„	pod Trąbką Nr. 11.	„	22	„

Krynica dnia 24 Lipca 1877.

Franciszek Wagner,
polit. inspektor zdrojowy.

W drukarni „CZASU“ w Krakowie. Nakładem c. k. Zarządu Zakładu Zdrojowego w Krynicy. Rządca drukarni *Józef Łakociński.*